



มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม



มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

รายวิชา เครื่องตีไทย 2

บทที่ 1 การพัฒนาทักษะปฏิบัติ

บทที่ 1 การพัฒนาทักษะปฏิบัติ

การปฏิบัติเครื่องตีไทย มีเครื่องดนตรีทั้งหมด คือ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซ้องวงใหญ่ และซ้องวงเล็ก ซึ่งเครื่องมือพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียนก้าวแรกคือซ้องวงใหญ่ ดังนั้นจึงกำหนดใช้การบันทึกโน้ตซ้องวงใหญ่ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามความเข้าใจของผู้เรียนวิชาเครื่องตีไทย และสามารถนำไปต่อยอดในการแปลทำนองสำหรับเครื่องมืออื่นได้ ทั้งเครื่องเป่าไทย เครื่องสีไทย และเครื่องดีดไทย



บทเรียนแรกสำหรับนักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องกระบวนการปฏิบัติพื้นฐาน และสามารถปฏิบัติแบบฝึกหัดได้มือ เพื่อปรับพื้นฐานและพัฒนาทักษะ โดยกระบวนการทั้งหมดจะเป็นการปรับพื้นฐานของผู้เรียนให้มีทักษะเท่ากัน เพื่อง่ายต่อการพัฒนาขั้นต่อไป

ทำนึ่งตีฆ้องวงใหญ่

ทำนึ่งควรนั่งในท่าขัดสมาธิราบ ไม่นั่งซ้อนขา ไม่ควรนำขาใดขาหนึ่งมาทับกัน การนั่งแบบนี้ผู้บรรเลงจะมีฐานที่มั่นคง ไม่โคลงเคลงเมื่อต้องบรรเลงลูกทวนและลูกยอดฆ้องวงใหญ่ ดังภาพ





ทำชุดสมาธิราบไม้ นั่งซ้อนขา
เพื่อให้ผู้บรรเลงมีฐานที่มั่นคง



การจับไม้ตี

การจับไม้ นิ้วมือควรสัมผัสไม้ตี
ทั้งห้านิ้ว โดยนิ้วชี้เหยียดตรง นิ้วโป้ง
ชนาบกับไม้ซ่อง และนิ้วกลาง นิ้วนาง
นิ้วก้อย เรียงติดกัน





ตำแหน่งการวางมือใน ลักษณะคู่แปด





ตำแหน่งการวางมือในลักษณะคู่สี่



ตำแหน่งทำนองและการ
วางมือขณะการตีลูกทวน



ตำแหน่งทำนองและการ
วางมือขณะการตีลูกยอด



กำหนดเสียงในลูกฆ้อง





การบรรเลงฆ้องวงใหญ่

กรอคู่แปด



กรอคู่สี่



กรอกู่สอง



การตีสะบัดขึ้นลง

การตีสะบัดขึ้น ใช้มือซ้ายตีลงไปหนึ่งเสียงและตามด้วยมือขวาสองเสียงจะเรียงหรือข้ามเสียงก็ได้ โดยใช้ความเร็วพอประมาณ และในทิศทางกลับกันการตีสะบัดลงใช้มือขวาตีลงไปหนึ่งเสียง และตามด้วยมือซ้ายสองเสียงจะเรียงหรือข้ามเสียงก็ได้ ด้วยความเร็วพอประมาณ ดังวิธีโอประกอบ

การตีสับัดขุ่นลง



การตีผสมมือ และการแบ่งมือเบื้องต้น

- โไล่เสียงขึ้น 3 เสียง โดยเริ่มจากลูกทวน (ฝั่งซ้ายของผู้บรรเลง) ไปหาลูกยอด ทั้งแบบเรียงเสียงและข้ามเสียง โดยรูปแบบการแบ่งมือ ซ้าย-ขวา-ขวา
- โไล่เสียงลง 3 เสียง โดยเริ่มจากลูกยอด (ฝั่งขวาของผู้บรรเลง) ไปหาลูกทวน ทั้งแบบเรียงเสียงและข้ามเสียง โดยรูปแบบการแบ่งมือ ขวา-ซ้าย-ซ้าย ดังวีดีโอประกอบ

การตีผสมมือ และการแบ่งมือไล่ขึ้นและไล่ลง 3 เสียง



แบบฝึกหัดพัฒนาทักษะท้ายบท

1. ฝึกการตีกรอให้ฝึกกรอเป็นระยะเวลา 4-5 นาที เกร็งข้อมือขณะกรอเพื่อให้ได้กำลังแขน กำหนดการกรอต่อไปนี้

มือขวา	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม
มือซ้าย	ร - ร -	ร - ร -	ร - ร -	ร - ร -	ร - ร -	ร - ร -	ร - ร -	ร - ร -

2. ฝึกการตีสะบัด ควรสะบัดจากซ้ายไปเรื่อย ๆ เพื่อฝึกให้เสียงสะบัดชัดเจน เมื่อชัดเจนทั้งสามเสียงให้เพิ่มความเร็วยิ่งขึ้น ดังนี้

มือขวา	-----	--- รม	-----	-- ม -	--- รม	-- ม -	--- รม	-- ม -
มือซ้าย	-----	-- ด -	-----	--- รด	-- ด -	--- รด	-- ด -	--- รด

3. ฝึกการผสมมือ และการแบ่งมือไล่ขึ้นและไล่ลง 3 เสียง ดังนี้

มือขวา	-- ร ม	-- ม ฟ	-- ฟ ซ	-- ซ ล	-- ล ท	-- ท ดั	-- ดั รุ	-- รุ มั
มือซ้าย	- ด --	- ร --	- ม --	- ฟ --	- ซ --	- ล --	- ท --	- ดั --

มือขวา	- มั --	- รุ --	- ดั --	- ท --	- ล --	- ซ --	- ฟ --	- ม --
มือซ้าย	-- รุ ดั	-- ดั ท	-- ท ล	-- ล ซ	-- ซ ฟ	-- ฟ ม	-- ม ร	-- ร ด

รายการอ้างอิง

มนตรี ตราโมท. (2531). ศัพท์สังคิต ของ ครูมนตรี ตราโมท. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

